Лукіянович Денис Якович

Біографія

Народився 13 вересня 1873 року в селі Городниця (тепер — Гусятинського району Тернопільської області). Батько, Яків Лукіянович, мав богословську освіту, але не висвятився, спершу він учителював, а згодом працював на пошті.

Денис Лукіянович навчався в україномовній Станіславській цісарсько-королівській гімназії. Був активним юнаком із радикальною позицією, організував таємний гурток "Поступ", у якому гімназисти читали твори соціалістів і позитивістів, налагодили особисті контакти з Іваном Франком та Михайлом Павликом. У 1890 року адміністрація припинила діяльність гуртка, а Лукіяновича разом із Михайлом Яцковим виключили з гімназії. З цього приводу Іван Франко опублікував на сторінках часопису "Кур'єр львовскі" ("Kurjer Lwowski") низку статей про методи виховання школярів.

Лукіяновичу вдалося скласти іспити на атестат зрілості (матуру) екстерном. Відтак він працював приватним учителем, деякий час жив у Болехові.

1894 року став секретарем громадсько-політичного часопису "Народ", що виходив у Коломиї у 1890-1895 роках за редакцією Павлика.

1895 року брав участь у виборчій кампанії до Галицького Крайового Сейму, за що був зарештований.

1907 року закінчив спершу юридичний факультет Львівського університету, а згодом — філософський факультет Чернівецького університету. Атмосферу студентського життя описав у повісті "Філістер" (1909), присвяченій пані Марії Грушевській, дружині Михайла Грушевського.

Заснував і редагував серію книг "Універсальна бібліотека".

Помер 28 січня 1965 року, похований на Личаківському кладовищі, поле № 58. У Львові мешкав на сучасній вулиці Кіндрата Рилєєва, 9. 1993 року в селі Городниця створено кімнату-музей Дениса Лукіяновича.

±1939

1907 році почалася викладацька діяльність Лукіяновича у львівській Академічній гімназії, вона тривала до 1934-го (з 1931 по 1934 був також її директором).

Із приходом радянської влади 1939 року став викладачем Львівського університету, де читав лекції з української мови, спецкурси про Франка-перекладача та про творчість Василя Стефаника.

У жовтні 1939 року був залучений до правління Оргкомітету Спілки радянських письменників України, але прикметно, що став її членом не 1940 року, коли відбувалося масове прийняття львівських письменників до Спілки, а вже по закінченні війни — 1946-го. [1]

У радянському дискурсі сприймався суперечливо: уже від 1939 року влада всіляко виявляла пошану до його особи, водночас вилучаючи з бібліотек його твори.

За спогадами Богдана Гориня "Не тільки про себе", на кафедрі і у видавництві

"Каменяр" про Лукіяновича відгукувались неприхильно. Популярною була розповідь, як із "Лукіяновича" після 1939 року він став "Лук'яновичем".

Твори Дениса Лукіяновича

"Сабашева вечеря" (1889)

"Новели" (1895)

"Ескізи та оповідання" (1897)

"Багнітки" (1899)

Дилогія "За Кадильну" (1902) та "Від кривди" (1904)

"Філістер" (1909)

"Під свій прапор" (1917)

"Але не просто народжений" (1925)

"Я — з більшістю" (1934 та 1935)

"Франко і Беркут" (1956)

Розвідки та спогади про Івана Франка, Ольгу Кобилянську, Михайла Коцюбинського, Осипа Маковея, Лесю Українку, Василя Стефаника.

Джерела:

1. Богдан Горинь, Не тільки про себе. Книга перша (1955–1965), (Київ, 2006).

2. Іван Денисюк, Письменник з когорти каменярів; Іван Денисюк, Денис Лукіянович. Повісті, (Львів, 1990).

3. Леоніла Міщенко, Іван Денисюк. Найстаріший український письменник (Жовтень, 1958).

Авторка — Ольга Бєлявцева